

נקמת האשה

אלדוס האקסליי, אותו סופר אנגלי שנוף מעמיק, אמן האירוניה, חביב האינטליגנציה האנגלית (והעולמית) בשנות העשרים והשלושים של המאה, כתב סיפור קצר מצויין: "חוכמה של הגיור קונדה".

התוכן: עלמה מזדקנת מאוהבת בבצל ידידתה, אשה נכה הממרת את חייה. היא רואה חובה לעצמה לסלק את האשה כדי להציל את הבעל הסובל, וכמובן להנשא לו. היא מסלקת את האשה על ידי שהיא שופכת רעל בתה שלה, אולם הבעל המשוחרר אינו אוהב כלל את מור שיעתו; יש לו אוהבה צעירה ממנה בהרבה. הרוצחת, בכעסה, מודיעה ל"משטרה שהיא חושדת שידדתה הרועלת על ידי בעלה. לרוע מזלו מצטברות נגדו היכחות מסיבותיות חותכות ובסופו של דבר, הוא מוצא להורג.

סיפור זה עשה את דרכו להוליווד והפך מיצירה אינטלקטואלית, רווית הור מיר דק וציניות, לסיפור בלשי משעמם בשם "נקמת אשה". הסיום סולף, כמובן, והבעל הסובל (שאלו בוויאה) ניצל ברגע האחרון מן הגרדום. בתפקיד העלמה מור פיעה שחקנית מוכשרה מאד, ג'סיקה טנדי, אלא שתחת להיות גיבורתה של האקסליי היא נותנת לנו דמות של מסור רפת באנאלית למדי.

הנערה והמנגינה

חברת "פוקס" — המאה העשרים" היא אחת המכובדות בהוליווד. היא אחראית לסרטים סוציאליים מסוג "עובי הז'עם" (לפי הרומאן של ג'ון סטיינבק), "הסכם ג'נטל מן" (הסרט המפורסם על האנטישמיות בארצות-הברית), "מאורת הנחשים" (מחלות רות) ו"פינקי" סרט חשוב הון בבעיה היכושית בארצות הברית. מלבד אלה הוציאה חברת פוקס לשוק כמה מן הקומדיות הטובות ביותר של השנים האחרונות. אבל סרטיה המוסיקליים הם מן המשעממים והטפשיים ביותר שראינו באחרונה.

"הנערה והמנגינה" הוא סרט מוסיקלי של פוקס.

העלילה היא כה חסרת טעם וריקנית שמיותר לחזור עליה כאן. די לנו להסביר שהנפשות הראשיות הן: צעירה חרוף, טרוץ ובעל רעיונות פרסומת, (מרק סטרי בנס), קומפוזיטור אוסטרי מבולבל, מפור זר ומשושש (שקה שאקאל) ובתו של האחרון, בלונדינה, צעירה וטפשה (גיין הייבר). מחוץ לאלה: רשימה ארוכה של שחקני-משנה חסרי הבעה, הדיאלוג בנוי על טהרת הוולגאריות האמריקאית (נוסח הוליבוד) ולא חסרים בו רמזים פורנוגרפיים, פייס, אלא שהם כה ילדותיים עד שחללו מהיות פורנוגרפיה.

גיין הייבר (רמה תמונה) אינה חסרת כשרון, אולי, אולם בסרט זה הצליחה להסתיר אותו בהצלחה רבה. היא יפה וזרגלית נאות -- ויתכן שעוד ימצא לה שימוש בסרט עתידי. לבוא. מרק סטיבנס, מקומו לא בסרט מוסיקלי, ואילולי ראינו אותו ב"מאיר" רת הנחשים" היינו קובעים שמקומו אינו כלל בסרט. אשר לשקה שאקאל המנוחה, ההומור שלו שייך לאופריות ה"גרמניות האוסטריות" של מפני עשרים שנה: הימור נאיבי, ילדותי, טאוטוני ב"חוסר דקוטה".

ולבסוף, המגרעת הגדולה: זהו סרט מוסיקלי בלי מוסיקה; השירים המעטים נעדרו חן ומבוצעים בחסר טעם. ריקודים אין בכלל. ובכל זאת, הם יודעים, בהור ליבוד, לחפות על הזבל המסריח ביותר בזילוף בושם. התוצאה: הסרט הוא איום, אבל אפשר לראותו...

מהוליבוד - לבית הסוהר

בשנת 1947 נערכה בפילדלפיה שבארצות הברית מסיבה רבת רושם. אורח הכבוד היה יושב ראש איגוד יצרני הסרטים. העילה למסיבה: הפרס השנתי לסרט ההומאני ביותר ניתן ליצירת הוליבוד בשם "אש צולבת". נושא הסרט: האנטישמיות. (הוצג בארץ).

באותו מעמד אמר בא כח אילי הסרטים: "בהוליבוד קובע רק הכשרון. איננו מחטטים בעברו או במוצאו של האיש. השאלה היחידה שאנו מציגים לגבי אדם היא: האם הוא מוכשר?". בעוד הוא מדבר, קיבלו בהוליבוד הודעות פיטורים יצרן הסרטים אוריין סקוט והבמאי אדוארד דמיטריק. מה הקשר בין שני המאורעות? סקוט ודמיטריק ייצרו וביימו את "אש צולבת".

באותו זמן הודחו מתעשית הסרטים שמונה במאים ומחברים חשובים, מחוץ לשנים האלה. אשמתם: הם סרבו להשיב לשאלה שהוצגה בפניהם על ידי סנטור פארנל תומאס: "האם הנכם או הייתם מימכם קומוניסטים?".

החוק האמריקאי קובעת שהמסרב להעיד בפני ועדה סינטורית מבוה את המוסד המחוקק של המדינה, עשרת הנחקרים טענו ששאלה כזאת היא בניגוד לעקרונות החוקה של ארצות הברית. התעשייה ההוליבודית נחפזה לנער את חוצנה מן "העשרה", והם פטרו מבלי כל פיצויים. פארנל תומאס, הסניטור, תבע אותם לדין על בזיון הקוניגרס. הם נידונו לשנת מאסר ותשלום קנס.

לאחר שכל ערעוריהם נכשלו, על "העשרה" לרצות עכשיו את עונשם בבית כלא בקליפורניה. בבית כלא אחר, הרחק משם, במדינת ניו-יורק, יושב אסיר מסוים, שיקבל בלי ספק, את הודיעה על כליאת "העשרה" ברגשות מעורבים. שמו: סינטור-לשעבר פארנל תומאס.

הוא נידון בינתיים לתקופת מאסר ממושכת על הוצאת כסף במרמה מקרפת המדינה.

שקט מצלמים

סטגלי קרמר, אחד מיצרני הסרטים היצעירים ביותר בהוליווד, סיים זה עתה את סרטו "האנשים", בהשתתפות מרלון ברנדו וטרוזה זויט. לאחר ההצלחה של סרטיו היקודמים "צ'מפיון" ו"בית האמצים", לא התפלאנו לשמוע ש"סרטו החדש נועד להצגה ב"רדיו סיטי מיוזיק הול" שבניו-יורק, האולם הגדול ביותר בעיר. לם, תכניותיו הקי רובות של קרמר הן להסריט את "סיראנו דה ברזוק", ליצור סרט על האויים, ול"התחנן עם השחקנית החמוזה אן פירס. נאחל לו הצלחה מלאה בכל תכניותיו.

סרטי השבוע

אולם קרנני (אה"ב) העלילה היא רומנטית-טפשיה והמוסיקה מצוינת, ברט שצולם באולם הקונצרטים המפורסם ביותר באמריקה.

בני קורסיקה (אה"ב) מי שלא ראה את היצירה הקולנועית הזאת עת שהוצגה לראשונה בארץ לפני שנים לא מעטות, לא יפסיד דבר אם גם הפעם יחמוץ אותה. סיסים דוהריים, דוקרבות, נקמות-דם, שודדים ודולגלס פיירבנקס (הבן) משמישיב בערבוביה בסרט המבוסס, כך ארמרים, על רומאן של אלכסנדר דיומא (האב).

בת הרכיכות (אה"ב) שירלי טמפל בעצת הרכילות, בעיירה אמריקאית קטנה.

גנבי האפנים (איטליה) סרטו הגדול של דז'סיקה, על פועל מחוסר-עבודה המחפש את אפניו הגנובים ואת אשרו ("העולם הזה" 658). הסמליות בסרט זה היא מעבר ומעל לעלילה עצמה. יצירה לדורות.

הפנינה (מקסיקו - ארה"ב) גנבי האפנים" בהיפוך מצב: שולה פנינים

גיין הייבר כשרון גלוי

מקסיקאי אביון מוצא פנינת-ענק. אנשי בצע מתנכלים לגול אותה ממנה. צולם בכשרון רב ביפני נופה של מקסיקו ("ה"עולם הזה" 660)

האשה בפרווה (אה"ב) סרטו ה"אחרון של ארנסט לוביץ' (לפני מותו ה"פתאומי, אך לא המפתיע) הוא גם אחד החלשים שלו. אופירטה קלילה המתרחשת במדינה בלקית דמיונית בתקופה שחלפה ללא שוב. נסיכה, קצינים חנניים, צוענים, ובטי גרייבל רוקדת, שה, ו"משתדלת לשחק. ברם, ככל סרט של לוביץ', גם זה הדליל אינו נעדר עניין והומור, הגם שבכמות קטנה ביותר.

אורחי לילה (צרפת) אחד מאלה ש"תפקידם לרדת למעמקי הוולגאריות ול"ת"רגם" את שמות הסרטים קורא לו "עז זה כמות אהבה". יצירתו הנפלאה של מרסל קרנה תמצא חן רק בעיני אינני הטעם, רומאנס צרפתי שתקופתו ימי הביניים: שחקנים נודדים, שליחי השטן, מנסים להסית ולפתות אוהבים טהורים. הם מצליחים, אך לא לגמרי...

הבמאי אדוארד דמיטריק (משמאל) שליחי הקומוניזם בהוליווד?

"אורחי לילה" שליחי השטן בטירה